

Εισαγωγή

Η ταινία *Stonewall* (2015) του Ρόλαντ Έμεριχ [Roland Emmerich] ισχυρίζεται ότι αφηγείται την ιστορία εκείνης της ταραχώδους ημέρας του γκέι ξεσηκωμού στο Stonewall Inn το 1969· το πράττει, όμως, με μία όχι και τόσο ευχάριστη ανατροπή. Αντί να θεμελιώνει την ιστορία στη φυλετικά και εθνικά ποικιλόμορφη ομάδα των queens που ξεκίνησαν τον ξεσηκωμό, η ταινία καθιστά έναν νεαρό cisgender, λευκό άνδρα, ονόματι Ντάνι [Danny], ως την αφετηρία και το επίκεντρο εκείνης της μοιραίας ημέρας. Σύμφωνα με τον αρθρογράφο επί θεμάτων ψυχαγωγίας της εφημερίδας *The Guardian* Νάιτζελ Σμιθ [Nigel Smith], ο Έμεριχ «υπερασπίστηκε τόσο τις αποφάσεις του σχετικά με την αφήγηση της ταινίας όσο και την επιλογή του κεντρικού ήρωα, λέγοντας ότι είχε κάνει την ταινία για ένα όσο το δυνατόν ευρύτερο ακροατήριο, και ότι ο “ενεργών ως στρέιτ” Ντάνι ήταν μία “βολική” επιλογή στην ταινία για τους ετεροφυλόφιλους θεατές» (Smith, 2015). Κατά πως φαίνεται, η ταινία περιείχε και άλλες «βολικές» επιλογές. Ήταν «βολικό» να παρουσιαστούν οι queens ως προ-πολιτικές σειρήνες που ξέσπασαν μόνο αφότου τις ενθάρρυνε ο Ντάνι. Ήταν, επίσης, «βολικό» να φανταστεί ότι η εξέγερση ξεκίνησε μονάχα με την ετεροσεξιστική καταπίεση κατά νου· κι αυτό παρά το γεγονός ότι ο Ντάνι καθοδηγεί το πλήθος κραυγάζοντας το σύνθημα «Γκέι Δύναμη» [Gay Power], μία εννοιολογική

κατηγορία που μπορούσε να υπάρξει μόνο λόγω της εγγύτητας της μαύρης επανάστασης.

Στην κριτική του, ο Σμιθ σημειώνει ότι ακόμη και το τρέιλερ της ταινίας «ανησύχησε πολλούς αναφορικά με αυτό που εμφανιζόταν ως μία “εξωραϊσμένη” [whitewashed] εικόνα μιας ποικιλόμορφης ομάδας ανθρώπων», με κάποιους να καλούν σε μποϊκοτάζ της ταινίας. Παρά την αρμόζουσα αποδοκιμασία που οι κριτικοί επιφύλαξαν στην ταινία, το *Stonewall* του Έμεριχ ακολουθούσε, στην πραγματικότητα, μία σύμβαση που προετοιμαζόταν εδώ και καιρό. Πράγματι, θα μπορούσαμε να πούμε ότι η ταινία και η αφήγησή της για το Στόουνγουολ συνιστούν μέρος των απωλειών της αφομοίωσης όχι μόνο του Στόουνγουολ, αλλά και της ίδιας της γκέι απελευθέρωσης.

Για πάρα πολύ καιρό έχουμε πιστέψει ότι η κουίρ απελευθέρωση ανέκλυψε ως ένα μονοθεματικό συμβάν που αφορούσε απλώς το ζήτημα της σεξουαλικότητας. Εξού και λέμε στον εαυτό μας ότι η κουίρ πολιτική άγγιξε ζητήματα φυλής, αποικιοποίησης, φυλάκισης και καπιταλισμού πιο αργά κατά την εξέλιξή της. Αυτό το βιβλίο αφηγείται μία διαφορετική ιστορία: μία ιστορία που περιλάμβανε εξ αρχής ένα πολυδιάστατο πλήθος αγωνιών, οι οποίες αποκόπηκαν από αυτή αργότερα. Πράγματι, από τα τέλη της δεκαετίας του 1960 –ήδη, ακόμη, από τον ξεσηκωμό του Στόουνγουολ– τα διαθεματικά ενδιαφέροντα της γκέι απελευθέρωσης εξέφραζαν μία πολιτική, η οποία θα επιχειρούσε να συσχετίσει μεταξύ τους ζητήματα σεξουαλικότητας, φυλής, τάξης και φύλου. Επομένως, ένα μέρος αυτού του βιβλίου τοποθετεί την γκέι απελευθέρωση εντός ενός πολιτικού και διανοητικού πλαισίου το οποίο προσπαθούσε να βρει τρόπους να ενώσουν τις δυνάμεις τους διάφοροι αγώνες, υπογραμμίζοντας ότι η γκέι απελευθέρωση, στην πραγματικότητα, αναδύθηκε από εκείνες τις προσπάθειες

σύνδεσης. Το *Μονοδιάστατο Κουίρ* συνεχίζει για να καταδείξει ότι πολυδιάστατα και διαθεματικά ενδιαφέροντα υπερκεράσθηκαν από μονοθεματικά μορφώματα κουίρ πολιτικής που θα προωθούσαν φιλελεύθερες καπιταλιστικές ιδεολογίες. Ως εκ τούτου, καθώς η πολυδιάστατη γκέι πολιτική μετεβλήθη σε μία μονοθεματική και μονοδιάστατη πλατφόρμα, το νόημα της ελευθερίας για κουίρ και διεμφυλικούς [transgender] ανθρώπους και μειονότητες, εν γένει, μετατοπίστηκε ριζικά.

Ως μία κριτική του κυρίαρχου τρόπου αφήγησης των ιστοριών των κουίρ πολιτικών, το παρόν βιβλίο προβληματοποιεί τη διαδεδομένη αντίληψη ότι η γκέι απελευθέρωση υπήρξε πάντα και εξαρχής μία μονοθεματική πολιτική. Το κάνει αυτό αντλώντας έμπνευση από το έργο ομάδων όπως το Gay Liberation Front, οι Street Transvestite Action Revolutionaries (STAR), η Combahee River Collective, η Third World Gay Revolution, η Gay Latino Alliance, η DYKETACTIONS!, και ούτω καθεξής.¹ Αμφισβητώντας τη διαδεδομένη αντίληψη ότι ο διαθεματικός ακτιβισμός μεταξύ των κουίρ συνιστά ένα πρόσφατο φαινόμενο, το βιβλίο υποστηρίζει ότι τέτοια πολιτικά μοντέλα δεν υπήρξαν επ' ουδενί πρόσφατα, αλλά αντίθετα συγκρότησαν τις πολιτικές φιλοδοξίες της «πρώιμης» γκέι απελευθέρωσης.

Ως διαθεματικοί ακτιβιστές, οι υπέρμαχοι της γκέι απελευθέρωσης έθεταν σε χρήση τους πολιτικούς λόγους [discourses] που φιλοτεχνήθηκαν από ποικίλους προοδευτικούς αγώνες· λόγους οι οποίοι θεωρούσαν τη σχεσιακή φύση των προοδευτικών αγώνων ως τη βάση των πολιτικών

---

1. Γκέι Απελευθερωτικό Μέτωπο, Τραβεστί Επαναστάτριες της Δράσης Δρόμου, Συλλογικότητα του Ποταμού Κόμπαχι, Γκέι Επανάσταση του Τρίτου Κόσμου, Συμμαχία Λατίνων Γκέι, αντίστοιχα.

παρεμβάσεων. Ένα τμήμα της σχεσιακής πολιτικής αφορούσε το ενδιαφέρον για τη διατάραξη της φιλελεύθερης αντίληψης ότι μορφές διαφοράς είναι εγγενώς ανταγωνιστικές μεταξύ τους, ότι η ίδια η διαφορά συνιστούσε μία πηγή διαχωρισμού και ανταγωνισμού. Επομένως, το βιβλίο εφαρμόζει την, κατά την Όντρη Λορντ [Audre Lorde], «θεσμοθετημένη απόρριψη της διαφοράς» [institutionalized rejection of difference] (Lorde, 2007: 115).

Το μονοδιάστατο του κουίπ

Ο τίτλος και το ερώτημα του βιβλίου έχουν αντληθεί από το κλασικό έργο του Χέρμπερτ Μαρκούζε [Herbert Marcuse] *Ο Μονοδιάστατος Άνθρωπος* [*One-Dimensional Man*] του 1964. Όπως και το ανά χείρας, το βιβλίο του Μαρκούζε προσπάθησε να κατανοήσει τα ιδεολογικά θεμέλια που επέτρεψαν στη βιομηχανική κοινωνία να προχωρά χωρίς να συναντά εναντίωση. Για τον Μαρκούζε, οι μορφές καταστολής της βιομηχανικής κοινωνίας ήταν ποιοτικά διαφορετικές από τις μορφές καταστολής σε άλλες μορφές κοινωνίας. Όπως το έθετε: «Αυτή η καταστολή, τόσο διαφορετική από εκείνη που χαρακτήριζε την κοινωνία στα προηγούμενα, λιγότερο ανεπτυγμένα στάδιά της, δρα σήμερα όχι από μια θέση φυσικής και τεχνικής ανωριμότητας αλλά μάλλον από μια θέση ισχύος» (Marcuse, 1991: xlii [ελλ. έκδ.: Marcuse, 2020: 56]).² Περιγράφοντας το πώς η βιομηχανική κοινωνία επιτυγχάνει

---

2. Σε όσα έργα αναφέρονται από τον συγγραφέα και έχουν εκδοθεί στην ελληνική γλώσσα, προστέθηκε η αντίστοιχη παραπομπή στην ελληνική μετάφραση. Το ίδιο έχει γίνει συνολικά και στη βιβλιογραφία για όσα έργα αναφέρονται στο κείμενο και έχουν εκδοθεί στα ελληνικά. Επίσης, έχει προστεθεί ο πρωτότυπος τίτλος σε αγκύλη σε όσα έργα δεν έχουν εκδοθεί στην αγγλική γλώσσα και ο πρωτότυπος τίτλος είχε παραλειφθεί από τον συγγραφέα. (Σ.τ.Μ.)

την ιδεολογική κυριαρχία, ισχυριζόταν: «Η τεχνική πρόοδος, η οποία εκτείνεται σε ένα ολόκληρο σύστημα κυριαρχίας και συντονισμού, δημιουργεί μορφές ζωής (και εξουσίας) που δείχνουν να συμφιλιώνουν τις δυνάμεις που αντιπαρά τίθενται στο σύστημα και να φιμώνουν ή να διαψεύδουν κάθε διαμαρτυρία που γίνεται στο όνομα των ιστορικών προοπτικών απελευθέρωσης από τον μόχθο της εργασίας και το καθεστώς υποτέλειας» (Marcuse, 1991: xliν [ελλ. έκδ.: Marcuse, 2020: 59]). Εδώ, ο Μαρκούζε υποδείκνυε το πώς οι τεχνικοί πόροι της βιομηχανικής κοινωνίας χειραγωγούνται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να αποκλείσουν κάθε εναντίωση, με αποτέλεσμα μία κοινωνία εντός της οποίας οι «πρώην πολέμ[οι]» συνενώνονται σε ένα «πρωταρχικό μέλημα της διατήρησης και βελτίωσης της θεσμικής καθεστηκυίας τάξης» (Marcuse, 1991: xlv [ελλ. έκδ.: Marcuse, 2020: 60]).

Το *Μονοδιάστατο Κουίρ* ασχολείται ομοίως με το πώς η ενσωμάτωση της ιδιότητας του κουίρ στον λόγο του κράτους των ΗΠΑ και στον αμερικανικό καπιταλισμό βοηθήθηκε από μία μονοθεματική άρθρωση της κουίρ πολιτικής. Έτσι, το βιβλίο εξετάζει με κριτική ματιά τα υποτιθέμενα σημάδια της γκέι προόδου – την επέκταση των δικαιωμάτων στους κουίρ ανθρώπους και τη συμπερίληψη των κουίρ εντός των καπιταλιστικών οικονομικών οραμάτων. Για τον Μαρκούζε, η μονοδιάστατη πραγματικότητα αναπαριστούσε τον περιορισμό της κοινωνικής αλλαγής στον βαθμό που η τεχνική πρόοδος θεωρείτο ότι παρείχε στους ανθρώπους εντός των κοινωνιών όλα όσα χρειάζονταν. Εντός του πλαισίου της κανονικοποίησης του κουίρ, το μονοδιάστατο υποδηλώνει τον περιορισμό της κοινωνικής αλλαγής στον βαθμό που η αφομοίωση της γκέι ταυτότητας και σεξουαλικότητας (ήτοι, ο ευπρεπισμός τους για τις ανάγκες του κράτους και του κεφαλαίου) γίνεται κατανοητή ως σημάδι κοινωνικής προόδου.

Για τον Μαρκούζε, η μονοδιάστατη πραγματικότητα υποδήλωνε την παράδοση των ανθρώπων στο δεδομένο κοινωνικό και θεσμικό τοπίο, μία παράδοση που συνιστούσε τμήμα της ίδιας ακριβώς πρόθεσης της προηγμένης βιομηχανικής κοινωνίας. Περιγράφοντας αυτό το ήθος, υποστήριξε: «Η σύγχρονη κοινωνία μοιάζει ικανή να περιορίζει την κοινωνική αλλαγή – μια ποιοτική αλλαγή που θα είχε ως αποτέλεσμα την εδραίωση ουσιαστικά διαφορετικών θεσμών, μια νέα κατεύθυνση της παραγωγικής διαδικασίας, νέες εκφάνσεις της ανθρώπινης ύπαρξης. Η τιθάσευση αυτή της κοινωνικής αλλαγής είναι ίσως το πιο ξεχωριστό επίτευγμα της προηγμένης βιομηχανικής κοινωνίας» (Marcuse, 1991: xliv [ελλ. έκδ.: Marcuse, 2020: 59]). Από τον Μαρκούζε παίρνουμε μία ιδέα περί μονοδιάστατης πραγματικότητας ως της συγχώνευσης των αναγκών του κράτους και του κεφαλαίου με τις προσωπικές ανάγκες, της κατανόησης της καπιταλιστικής λογικής ως της επιτομής του ορθού λόγου [reason], της συστηματικής και σκόπιμης άρνησης των κοινωνικών εναλλακτικών, και της συγκατάθεσης στη δεδομένη κοινωνική και θεσμική τάξη. Αυτό το βιβλίο αποπειράται να καταδείξει πώς η αφομοίωση της γκέι απελευθέρωσης επιχείρησε να μετατρέψει το κουίρ σε μία επιδοκιμασία του κράτους και του κεφαλαίου ως παραγόντων που ικανοποιούν τις κουίρ ανάγκες, ως ενσαρκώσεων του ορθού λόγου, και ως αιτιών συμφιλίωσης με τον κόσμο που ο καπιταλισμός βοήθησε να δημιουργηθεί.

Η απειλή του πολυδιάστατου

Εάν η μονοδιάστατη πραγματικότητα, σύμφωνα με τον Μαρκούζε, εντοπιζόταν σε εκείνες τις κοινωνικές διαδικασίες οι οποίες επιχειρούν να περιορίσουν τους κοινωνικούς μετα-

σηματισμούς, η εναντίωση προς τη μονοδιάστατη πραγματικότητα σήμαινε την παραγωγή ανθρώπων και συλλογικοτήτων που «αρν[ούνται] να δεχτ[ούν] το δεδομένο σύμπαν γεγονότων ως το τελικό πλαίσιο επικύρωσης» (Marcuse, 1991: xliiii [ελλ. έκδ.: Marcuse, 2020: 58]). Η κριτική θεωρία αποτελούσε τμήμα εκείνου του εγχειρήματος άρνησης. Όπως ισχυριζόταν ο Μαρκούζε: «Η διερεύνηση των καταβολών αυτών των εξελίξεων και η εξέταση των ιστορικών εναλλακτικών τους είναι κομμάτι της στόχευσης μιας κριτικής θεωρίας της σύγχρονης κοινωνίας, μιας θεωρίας που αναλύει την κοινωνία υπό το φως όλων των δυνατοτήτων της για βελτίωση της ανθρώπινης κατάστασης, ανεξάρτητα αν αυτές αξιοποιήθηκαν ή δεν τέθηκαν ποτέ σε εφαρμογή ή υλοποιήθηκαν αλλά με λάθος τρόπο» (Marcuse, 1991: xlii [ελλ. έκδ.: Marcuse, 2020: 57]).

Αυτό το βιβλίο επιχειρεί να καταδείξει ότι οι διαθεματικοί και πολυδιάστατοι κουίρ αγώνες (δηλαδή, εκείνοι οι οποίοι έθεσαν επί τάπητος τις αλληλεπικαλύψεις μεταξύ διαφορών φυλής, τάξης, φύλου και διεμφυλικότητας) ήταν βασικά συστατικά στοιχεία εκείνης της άρνησης. Θα δούμε ότι ομάδες όπως οι Street Transvestite Action Revolutionaries, Third World Gay Revolution, Combahee River Collective και DYKETACTIONS! προσέφεραν αναλύσεις αλληλοσυνδεόμενων και διασταυρούμενων μορφών καταπίεσης ως προκλήσεις για τη «βελτίωση της ανθρώπινης κατάστασης» και την επινόηση καινούργιων τύπων ανθρώπων και συλλογικοτήτων. Τέτοιες ομάδες αντιπροσωπεύουν την ιστορική απόδειξη των ικανοτήτων των κουίρ και τρανς ατόμων να σκέφτονται και να ζουν πέραν των έμφυλων, σεξουαλικών, φυλετικών και ταξικών προδιαγραφών του κόσμου που έχουμε κληρονομήσει.

Σε μια απόπειρα να καταδειχτεί πώς ρυθμίστηκαν και καταπιέστηκαν αυτές οι ικανότητες, το βιβλίο επιχειρεί να

δείξει τον τρόπο με τον οποίο οι διαθεματικές και πολυδιάστατες πλευρές της γκέι απελευθέρωσης συνάντησαν σφοδρές αντιδράσεις από μονοθεματικές πολιτικές και οικονομικές δυνάμεις. Παραδείγματος χάριν, το ανά χείρας βιβλίο αναλύει με ποιον τρόπο η στεγανοποίηση της προώθησης της γκέι απελευθέρωσης από άλλους προοδευτικούς αγώνες δεν συνιστούσε ένα ακαδημαϊκό ζήτημα. Στην πραγματικότητα, η δημιουργία διχόνοιας μεταξύ κουίρ πολιτικής και άλλων προοδευτικών σχηματισμών λειτούργησε στην κατεύθυνση της πρόσδεσης της κουίρ πολιτικής σε μία επένδυση στις κρατικές πρακτικές και στην καπιταλιστική επέκταση.

Το βιβλίο διατείνεται, επίσης, ότι ο διαχωρισμός της κουίρ απελευθέρωσης από τους πολιτικούς αγώνες αναφορικά με τη φυλή, τη φτώχεια, τον καπιταλισμό και την αποικιοποίηση συνετέλεσε στην απόκρυψη της ιστορικής και πολιτικής πολυπλοκότητας της ίδιας της κουίρ απελευθέρωσης. Για να το θέσουμε απλούστερα, μέσω της αφομοίωσης του κουίρ –της συμμόρφωσής του στα αστικά ιδανικά της ευποληψίας, του ανήκειν σε ένα έθνος και της υποστήριξης της ελεύθερης αγοράς–, τα γκέι δικαιώματα και το γκέι κεφάλαιο συνετέλεσαν στην ανανέωση των φυλετικών, εθνικών, ταξικών, έμφυλων και σεξουαλικών αποκλεισμών. Επομένως, το βασικό ερώτημα του βιβλίου αφορά το πώς τα γκέι δικαιώματα και το γκέι κεφάλαιο προώθησαν μορφές φυλετικών, έμφυλων και ταξικών αποκλεισμών που άφησαν τους μη λευκούς ανθρώπους [people of color], τους φτωχούς και τους μη λευκούς κουίρ να είναι τα θύματα αυτών των αποκλεισμών. Η εξέταση του χάσματος της κουίρ απελευθέρωσης από τους πολιτικούς αγώνες για τη φυλετική, έμφυλη, διεμφυλική και ταξική ισότητα σημαίνει ότι το βιβλίο κατ' ανάγκη ιχνηλατεί το πώς το κουίρ αφομοιώθηκε μετά τη ριζοσπαστικοποίησή

του κατά τις δεκαετίες του 1960 και 1970, παράγοντας μία ιστορική στιγμή κατά την οποία οι κοινωνικοί αποκλεισμοί εντός των Ηνωμένων Πολιτειών συνεπικουρούνταν όλο και περισσότερο από την αφομοίωση της ομοφυλοφιλίας. Για τον σκοπό αυτό, το ανά χείρας βιβλίο υποστηρίζει ότι ο αγώνας ανάμεσα σε μία διαθεματική και πολυθεματική γκέι απελευθέρωση και σε μία μονοθεματική πολιτική υπήρξε ένα πολιτικό συμβάν πρώτης τάξης· ένα συμβάν το οποίο έχει διαμορφώσει την κουίρ πολιτική και την κουίρ ζωή μέχρι τις μέρες μας.

Οι πολιτικές και οικονομικές συνέπειες της μονοθεματικής σεξουαλικότητας

Εστιάζοντας στους τρόπους με τους οποίους τα γκέι δικαιώματα και το γκέι κεφάλαιο υπέταξαν αυτή τη διαθεματική ιστορία, το ανά χείρας βιβλίο υποστηρίζει ότι η άνοδος ενός μονοθεματικού (ήτοι, μονοδιάστατου) μοντέλου κουίρ πολιτικής έχει εμπνεύσει ποικίλες πολιτικές εξελίξεις αναφορικά με το νόημα και τις διαδρομές της κουίρ πολιτικής. Κατ' αρχάς, αυτή η άνοδος νομιμοποίησε μία ιστορική αφήγηση, η οποία φυσικοποίησε ένα μονοθεματικό πολιτικό μοντέλο ως την καταγωγή της κουίρ πολιτικής. Η άνοδος μιας μονοθεματικής έννοιας γκέι απελευθέρωσης έθεσε, επίσης, σε ισχύ μία ατζέντα για τα γκέι δικαιώματα, η οποία κατασκεύασε την κριτική του ρατσισμού, του καπιταλισμού, του κράτους και των αλληλεπικαλύψεών τους ως μία κριτική εκτός των κανονικών και πρακτικών ενδιαφερόντων της γκέι απελευθέρωσης. Υποβάθμισε τις διεμφυλικές ιστορίες και τη διεμφυλική πολιτική τοποθετώντας τες στον σκουπιδοτενεκέ της κουίρ ιστορίας, δίνοντας ώθηση στο επιχείρημα ότι η κοινωνική και πολιτική ελευθερία για τους κουίρ ανθρώπους θα επιτυγχανόταν μέσω καπιταλιστικών οικονομικών

σηματισμών. Αντί να προσεγγίσει αυτή τη μονοθεματική αφήγηση ως έναν διακριτό λόγο, ο οποίος αφορά μονάχα κουίρ και τρανς ανθρώπους, το συγκεκριμένο βιβλίο δείχνει ότι το μονοθεματικό πλαίσιο έχει ευρεία πολιτική και οικονομική εμβέλεια.

Ένα προφανές παράδειγμα του μονοδιάστατου προσανατολισμού που έχει προσλάβει η κουίρ πολιτική είναι το κίνημα για την ισότητα στον γάμο [marriage equality movement]. Παραδείγματος χάριν, η ιστορικός και θεωρητικός Λίζα Ντάγκαν [Lisa Duggan] παρατήρησε το 2012, πριν τη δικαστική απόφαση για την υπόθεση *Obergefell v. Hodges*: «Η ισότητα στον γάμο έχει καταστεί το εξόχως αντιπροσωπευτικό ζήτημα για το κυρίαρχο κίνημα για τα δικαιώματα των ΛΟΑΤ ατόμων [λεσβιών, ομοφυλόφιλων, αμφιφυλόφιλων, τρανς], υποκαθιστώντας συχνά όλες τις πολιτικές επιδιώξεις των κουίρ ανθρώπων» (Duggan, 2012). Η Ντάγκαν επισημαίνει τον τρόπο με τον οποίο ο γάμος περιορίζει το πολιτικό σύμπαν των κουίρ κοινοτήτων· πρόκειται για έναν περιορισμό ο οποίος συνδέεται με ένα «στένεμα» της κοινωνικότητας και της οικειότητας. Αναφερόμενη στο πώς η διεύρυνση των κουλτούρων οικειότητας συνιστούσε μέρος της ατζέντας της γκέι απελευθέρωσης κατά το παρελθόν, η Ντάγκαν υποστηρίζει: «Αντί, όμως, να συνεχίζει να διευρύνει τις μορφές αναγνώρισης συντροφικότητας και συμβίωσης που είχαν ξεκινήσει από το ΛΟΑΤ κίνημα κατά τη δεκαετία του 1970, η εκστρατεία για την ισότητα στον γάμο έχει οδηγήσει σε μία συρρίκνωση των επιλογών» (Duggan, 2012). Η Ντάγκαν συνεχίζει σημειώνοντας ότι η ισότητα στον γάμο αποδεκάτισε όλες τις άλλες πολιτικές εναλλακτικές: «Είτε μέσω της αντικατάστασης του γάμου με άλλες νομικά αναγνωρισμένες θέσεις όπου η ισότητα στον γάμο έχει κερδηθεί, είτε μέσω του αντίκτυπου της νομοθεσίας περί “προστασίας του

γάμου” σε πολιτείες όπου αυτή η μάχη είχε χαθεί, άλλες νομικά αναγνωρισμένες θέσεις (συμπεριλαμβανομένων αυτών περί συμβίωσης και αμοιβαίων δικαιούχων) έχουν εξαφανιστεί» (Duggan, 2012). Επομένως, αντί να παρουσιάζεται ως μία επιλογή ανάμεσα σε μία ποικιλία οικογενειακών και συζυγικών δυνατοτήτων, ο γάμος έχει καταστεί η αιχμή της γκέι απελευθέρωσης, και έχει φτάσει να γίνει έτσι σε σημείο αποκλεισμού της φυλετικής, έμφυλης και ταξικής ισότητας, και χωρίς να λαμβάνεται υπόψη το πώς θα επιτευχθεί η διεύρυνση και η προστασία της κυρίαρχης κουλτούρας της οικογένειας και της σεξουαλικότητας. Η μονοδιάστατη πραγματικότητα που συγκροτεί το κίνημα για την ισότητα στον γάμο αναδύεται από τον μονοθεματικό ορίζοντα τον οποίο αυτό το βιβλίο θέτει υπό κριτική εξέταση. Ως εκ τούτου, η ισότητα στον γάμο συνιστά τμήμα μιας μονοθεματικής μετατόπισης που έχει βοηθήσει να περιοριστεί το πολιτικό όραμα της κούιρ πολιτικής. Καθώς μηχανεύτηκε τον γάμο ως την καρδιά της γκέι πολιτικής, η μονοθεματική στροφή βοήθησε να παραχθεί ο αξιολόγος γκέι ως ένα από τα ιδανικά του νεοφιλελεύθερου κεφαλαίου και της νεοφιλελεύθερης αστεοποίησης, ένα ιδανικό ενσωματωμένο στη λευκότητα [whiteness]. *Το Μονοδιάστατο Κούιρ* αποπειράται να αποκαλύψει το ιστορικό πλαίσιο αυτού του στενέματος και των αποτελεσμάτων του στον φιλελεύθερο καπιταλισμό, στον αστεακό χώρο και στην κρατική βία.

Ως ένα βιβλίο που ενδιαφέρεται να αμφισβητήσει συγκεκριμένους ιδεολογικούς σχηματισμούς που αποδίδουν στο κούιρ τον ρόλο της μονοδιάστατης πολυαγαπημένης του κράτους και του κεφαλαίου, *Το Μονοδιάστατο Κούιρ* στοχεύει να εντάξει ορισμένες εναλλακτικές κριτικές εντός του δημόσιου πεδίου. Μέρος αυτής της προσπάθειας συμπεριλαμβάνει τη σήμανση της ιστορίας της κούιρ απελευ-

θέρωσης ως τμήματος ενός ηγεμονικού αγώνα – δηλαδή, ενός αγώνα που αφορά μία ερμηνεία που έχει επικρατήσει, αλλά χρειάζεται επειγόντως μία κριτική και ιστορική αντίκρουση. Γι' αυτόν τον σκοπό, το πρώτο κεφάλαιο παρουσιάζει την εξέγερση του Στόουνγουολ ως ένα μείζον συμβάν εντός της ιστορίας της διαθεματικότητας παρά εντός της ιστορίας των μονοθεματικών ανταρσιών. Αυτή η στιγμή διαθεματικότητας συμπεριλαμβάνει αντιρατσιστικούς αγώνες στο πλευρό της απελευθέρωσης των κουίρ, των τρανς και των φτωχών ανθρώπων. Σε μία απόπειρα εκταφής μιας αποσιωπημένης ιστορίας της πολυδιάστατης πραγματικότητας, αυτό το κεφάλαιο εστιάζει στις διαθεματικές απαρχές της γκέι απελευθέρωσης μέσω του έργου κουίρ και τρανς ακτιβιστών στα τέλη της δεκαετίας του 1960 και στις αρχές της δεκαετίας του 1970. Συγκεκριμένα, η εκ νέου αφήγηση της *Latinx*³ τρανς ακτιβίστριας και βετεράνου του Στόουνγουολ Σύλβια Ριβέρα για την εξέγερση του Στόουνγουολ ως τον εκρηκτικό παραπόταμο αντιρατσιστικών, αντιπολεμικών και φεμινιστικών κινημάτων συνιστά έμπνευση για την εισαγωγή του κεφαλαίου στην πολυδιάστατη ιστορία της γκέι απελευθέρωσης. Το κεφάλαιο τοποθετεί αυτή τη διαθεματική πλαισίωση της γκέι απελευθέρωσης εντός των τρόπων με τους οποίους διάφορα κινήματα εκείνης της εποχής – αντιρατσιστικά, φεμινιστικά, κουίρ και αντικαπιταλιστικά – προσπαθούσαν να συσχετιστούν μεταξύ τους, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στη δημιουργία των *Street Transvestite Action Revolutionaries* από τις Ριβέρα και Μάρσα Π. Τζόνσον. Το κεφάλαιο εστιάζει

---

3. Χρησιμοποιώ τον όρο «*Latinx*» ως μία μη-δυναδική εναλλακτική στα «*Λατινοαμερικανός*» [*Latino*] και «*Λατινοαμερικανή*» [*Latina*], για να αναγνωρίσω την πραγματικότητα των ατόμων που δεν συμμορφώνονται προς το φύλο στις λατινοαμερικανικής καταγωγής κοινότητες.

ζει στο πώς οι αγώνες για κουίρ και τρανς απελευθέρωση υιοθέτησαν στρατηγικές από τους Μαύρους Πάνθηρες και τους Puerto Rican Young Lords [Πορτορικάνοι Νεαροί Λόρδοι], στρατηγικές οι οποίες συμπεριλάμβαναν τη διεκδίκηση θεσμικών χώρων από τους οποίους ήταν αποκλεισμένοι μη λευκοί, κουίρ και φτωχοί άνθρωποι. Επομένως, το διακύβευμα αυτού του κεφαλαίου είναι τα διαθεματικά συστατικά στοιχεία της κουίρ απελευθέρωσης τα οποία, στη συνέχεια, καταπιέστηκαν από τη μονοθεματική εστίαση των γκέι δικαιωμάτων και της γκέι κανονιστικότητας [normativity].

Το δεύτερο κεφάλαιο εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο η αφομοίωση της ομοφυλοφιλίας προς τα τέλη της δεκαετίας του 1970 και τις αρχές της δεκαετίας του 1980 συντελέστηκε, εν μέρει, μέσω του γκέι Τύπου και της πολιτικής, καθώς και πολιτισμικής, αντίδρασης απέναντι στα κινήματα γκέι απελευθέρωσης, μία αντίδραση η οποία θα εκφραζόταν με την άνοδο συμβατικών γκέι εκδόσεων, όπως το *Advocate*. Το κεφάλαιο αντιπαραβάλλει τις προσπάθειες του *Advocate* να ξεχωρίσει το κουίρ από την πολιτική της Νέας Αριστεράς με τα ρητά επιχειρήματα περί συμμαχιών που μπορούν να βρεθούν στο περιοδικό *Come Out!* του Gay Liberation Front. Το κεφάλαιο προσφέρει τέτοιου τύπου ζευγαρώματα ως έναν τρόπο να καταδειχθεί το πώς η αφομοίωση του κουίρ μέσω περιοδικών, όπως το *Advocate*, αντιπροσώπευε μία απομάκρυνση από την τοποθέτηση της κουίρ απελευθέρωσης στο πλαίσιο της αντιρατσιστικής πολιτικής και μία μετατόπιση προς ένα ιδανικό του ομοφυλόφιλου ως ενός λευκού και κοινωνικά ανερχόμενου καταναλωτή. Στη συνέχεια, το κεφάλαιο αναλύει το πώς η αφομοίωση της ομοφυλοφιλίας θεώρησε ως δεδομένη την επένδυση του εταιρικού κεφαλαίου στη δημιουργία των γκέι αγορών· μία επένδυση η οποία

βασιζόταν στον διαχωρισμό της κουίρ πολιτικής από τα κινήματα και τις παρεμβάσεις ενάντια στον ρατσισμό, ενάντια στη φτώχεια και ενάντια στον ιμπεριαλισμό. Καταδεικνύοντας το πώς η αφομοίωση της σεξουαλικότητας συνιστούσε έναν οικονομικό και πολιτικό ελιγμό, το κεφάλαιο συνδέει στη συνέχεια μία μονοδιάστατη ερμηνεία της σεξουαλικότητας ως ενός οικονομικού ελιγμού με τους τρόπους με τους οποίους αυτή η ερμηνεία ενθάρρυνε μία επένδυση στη φιλελεύθερη πολιτική. Μέρος του ενδιαφέροντος του κεφαλαίου για την αποκάλυψη των συνδέσεων μεταξύ των μονοδιάστατων εννοιών της σεξουαλικότητας και του φιλελεύθερου καπιταλισμού συμπεριλαμβάνει την ανάδειξη του ότι το κεφάλαιο και το κράτος συνιστούν οντότητες οι οποίες έχουν επενδύσει ιδεολογικά στις κοινωνικές διαφορές της φυλής, του φύλου, της διεμφυλικότητας και της σεξουαλικότητας.

Ενώ το δεύτερο κεφάλαιο διερευνά το πώς οι μονοδιάστατοι λόγοι περί του κουίρ υποστυλώνουν τον φιλελεύθερο καπιταλισμό, το τρίτο εστιάζει στο πώς αυτοί οι λόγοι στηρίζαν τους μετασχηματισμούς που συντελέστηκαν στις αμερικανικές πόλεις. Ειδικότερα, αυτό το κεφάλαιο εξετάζει το πώς η αφομοίωση του κουίρ και το κλείσιμο του θέματος της φυλής «στην ντουλάπα» έχουν προωθήσει την ανάπτυξη του νεοφιλελεύθερου αστιακού χώρου. Αυτή η εκδοχή της νεοφιλελευθεροποίησης συμπεριλαμβάνει τη χρήση του κουίρ ως άλλοθι για μια οικονομική και φυλετική «κάθαρση» εξαθλιωμένων γειτονιών, μία κίνηση η οποία απαιτεί τον ιδεολογικό διαχωρισμό της σεξουαλικότητας από άλλους αγώνες. Πράγματι, εάν η μονοθεματική πολιτική έχει λειτουργήσει στην κατεύθυνση της απο-ριζοσπαστικοποίησης της ομοφυλοφιλίας και του διαχωρισμού της από ζητήματα φυλετικής, έμφυλης και ταξικής δικαιοσύνης, τότε η νεοφιλελεύθερη πόλη συ-

νιστά την ενσάρκωση αυτής της απο-ριζοσπαστικοποίησης. Ως αποτέλεσμα, το κεφάλαιο εξετάζει τις πρακτικές εξευγενισμού [gentrifying practices] σε μητροπολιτικές περιοχές ως μία περίπτωση κατά την οποία το κουίρ βοηθάει να οριστεί η ιδιότητα του χίπστερ, μία ιδιότητα που εδραιώνεται μέσω της χωρικής εκτόπισης κοινοτήτων της εργατικής τάξης και μη λευκών ανθρώπων. Ενώ ένας αριθμός συγγραφέων έχουν μιλήσει για τον σύνδεσμο ανάμεσα στον αστακό σχεδιασμό και στην ανάπτυξη δημιουργικών βιομηχανιών σε μητροπολιτικές περιοχές, λίγοι έχουν συζητήσει για το πώς διαμορφώνεται αυτός ο σύνδεσμος μέσω λόγων [discourses] σχετικά με τη φυλή και την αφομοίωση της ομοφυλοφιλίας. Για να δει κανείς αυτές τις συνδέσεις, αρκεί μόνο να λάβει υπόψη ένα παράθεμα από τη συνέντευξη που έδωσε στο αμερικανικό Salon.com ο εμπνευστής της ιδέας της δημιουργικής τάξης Ρίτσαρντ Φλόριντα [Richard Florida]: «[Οι πόλεις] πρέπει να προσελκύουν τη νέα “δημιουργική τάξη” με χίπστερ γειτονιές, μία καλλιτεχνική σκηνή ή μία φιλική προς τους γκέι ατμόσφαιρα – ειδάλλως θα βαδίσουν στον δρόμο του Ντιτρόιτ» (Dreher, 2002). Το παράθεμα υποδηλώνει ένα χαρακτηριστικό γνώρισμα της νεοφιλελεύθερης αστακής πολιτικής: την κατασκευή δημιουργικών γειτονιών και πόλεων που είναι ανεκτικές σχετικά με το να είσαι γκέι, και ευαίσθητες απέναντι σε φυλετικές και ταξικές διαφορές τις οποίες και αποκλείουν· ένα γνώρισμα το οποίο συγκροτεί την αφομοίωση της κουίρ κουλτούρας, το κλείσιμο του θέματος της φυλής «στην ντουλάπα», καθώς και τον σχεδιασμό της νεοφιλελεύθερης αστακής πολιτικής και την ανάπτυξη του δημιουργικού κεφαλαίου. Μέσω της παραγωγής ασφαλών χώρων και της θέσπισης νομοθεσίας για τα εγκλήματα μίσους που κατέληξαν στην ποινικοποίηση των φτωχών των πόλεων και των μη

λευκών ανθρώπων, μία σύλληψη της σεξουαλικότητας ως διακριτής από τη φυλή και την τάξη συμμετείχε στη δόμηση της νεοφιλελεύθερης πόλης. Για να το θέσουμε απλούστερα, ένας ηγεμονικός αγώνας πάνω στην ιστορία της κουίρ απελευθέρωσης υπήρξε, επίσης, μία στιγμή για την αναπαραγωγή του αστεακού χώρου μακριά από τις μορφές της έμφυλης και οικογενειακής δημιουργικότητας που παρήγαν κουίρ άνθρωποι στο περιθώριο της φυλής, της τάξης και του φύλου.

Σε μία απόπειρα κατάδειξης του πώς το μονοθεματικό μοντέλο έχει νομιμοποιήσει μορφές βίας, το τέταρτο κεφάλαιο προσφέρει μία ιστορία του τρόπου με τον οποίο διαθεματικές και πολυδιάστατες αντιλήψεις περί της κουίρ απελευθέρωσης τείνουν να αντιμετωπίζουν τον εαυτό τους ως κριτικές της βίας ως κοινωνικής νόρμας, η οποία θέτει σε κίνδυνο τις ζωές των ανθρώπων που στερούνται δικαιωμάτων λόγω φυλής, φύλου, σεξουαλικότητας και τάξης. Ως εκ τούτου, το κεφάλαιο χρησιμοποιεί τις κριτικές της βίας που προέρχονται από διαθεματικούς αγώνες ως έναν τρόπο απόρριψης της αφήγησης περί κοινωνικής προόδου που χαρακτηρίζει τους μονοδιάστατους λόγους. Αντ' αυτού, το κεφάλαιο υποστηρίζει ότι ιστορικά ήταν οι μη λευκές γυναίκες, οι μη λευκοί/ές κουίρ και τα τρανς κινήματα και δρώντες που κατέδειξαν τη βία που υποστυλώνει αυτές τις αφηγήσεις περί προόδου.

Το ανά χείρας βιβλίο κλείνει θέτοντας επί τάπητος κάποιες από τις ιστορικές προϋποθέσεις που συνοδεύουν τις πολυδιάστατες εμπλοκές με την κουίρ πολιτική. Οι ιστορικές προϋποθέσεις που καλύπτει σχετίζονται με τη ζωντάνια των ιστορικών εναλλακτικών, με την ανάγκη της κουίρ πολιτικής να αναγνωρίσει και να ενεργοποιήσει αυτές τις εναλλακτικές, με τον ρόλο της κουίρ ιστορίας ως νερού στον μύλο της πολιτικής θεωρίας, και με τη συρροή

κοινωνικών αγώνων ως μέρους των παρατηρήσεων μιας πολυδιάστατης κουίρ πολιτικής.

Το βιβλίο ενδιαφέρεται, κατά κύριο λόγο, για τις πολυδιάστατες απαρχές και διαστάσεις της κουίρ απελευθέρωσης λόγω των προσπαθειών της να δημιουργήσει καινούργιους τρόπους ανθρώπινης ύπαρξης. Όπως υποστήριζε ο Τόμι Αβικόλι Μέκα [Tommi Avicelli Mecca] στην εισαγωγή στο *Smash the Church, Smash the State! The Early Years of Gay Liberation* [Τσακίστε την Εκκλησία, Τσακίστε το Κράτος! Τα Πρώτα Χρόνια της Γκέι Απελευθέρωσης]: «Πέραν του πόσο σκανδαλώδης ήταν, η γκέι απελευθέρωση αφορούσε τον ορισμό μιας νέας μορφής κοινότητας και πολιτικής για τους κουίρ ανθρώπους που βασιζόταν στην κατεδάφιση όλων των ορίων» (Mecca, 2009: xi). Σε αυτό το πνεύμα, αυτό το βιβλίο αντικρούει την αντίληψη ότι οι πολυδιάστατες αναλύσεις και ο πολυδιάστατος ακτιβισμός συνιστούν παραδείγματα μιας πολύχρωμης πολυπολιτισμικότητας [rainbow multiculturalism] προσαρμοσμένης στη θεσμική καθεστηκυία τάξη. Όπως θα καταδείξει αυτό το βιβλίο, οι πολυδιάστατοι κουίρ σχηματισμοί βοήθησαν στην παραγωγή κάποιων εκ των πιο ισχυρών κριτικών της βίας του κράτους και του κεφαλαίου, και υπήρξαν εξαρχής προσπάθειες να κερδηθούν εναλλακτικές μορφές κοινότητας και ταυτότητας.